

Q&A-infosessie

Voor Umicore werden de vragen beantwoord door SVP Luc Gellens en milieucoördinator Michiel Ceulemans. Voor de brandweer namen majoor Jan Van Roey en plaatsvervangend rampencoördinator Bart Bruelemans het woord.

Wat kan ik het beste doen wanneer het brandt bij Umicore?

Brandweer: "Binnen blijven en ramen en deuren sluiten. We begrijpen dat een brand zo kortbij heel eng aanvoelt. Maar je bent binnen het best beschermd tegen de rook. De eerste uren is dat altijd het veiligste."

"Binnen blijven moet de eerste reflex zijn. Dat geeft ons de tijd om de situatie verder op te volgen en eventueel een evacuatie op poten te zetten."

Ik heb een uur in de rook rondgelopen. Heeft dit gevolgen voor mijn gezondheid?

Dokter medische werkgroep in de zaal: "Wij hebben de meetresultaten ook bekeken. De verhoogde waarden op de dag van de brand hebben geen gezondheidsrisico op lange termijn, omdat de blootstelling maar beperkt en éénmalig was."

Om hoe laat is de brand opgemerkt?

Umicore: "Om 18u30 is de eerste melding gemaakt op ons intern noodnummer. Dan wordt onze eigen brandweer opgetrommeld, zij waren om 18u37 ter plaatse. Zij hebben, nadat ze een inschatting hebben gemaakt, om 18u42 de stadsbrandweer verwittigd. Zij waren op hun beurt om 18u52 ter plaatse."

Ik heb om 18u40 zelf jullie groen nummer opgebeld om de brand te melden. Was er daarvoor al een interne melding gemaakt?

Umicore: "Ja, om 18u30 werd er intern een melding gemaakt. Wij hebben nadien ook de stadsbrandweer verwittigd."

Zijn er vermoedens van de oorzaak?

Umicore: "Over de oorzaak is er nog geen uitsluitsel. Het onderzoek loopt nog. Het parket is ter plaatse geweest, zij hebben gekeken of er kwaad opzet was. Dat is uitgesloten."

Ik woon in Moretusburg en heb tijdens de brand geen enkele agent of brandweerman gezien om ons te verwittigen of om te zeggen wat we moesten doen?

Brandweer: "Wij zetten altijd eerst in op de wijken die gevaar lopen. Moretusburg was door de winderichting niet in gevaar. Vandaar dat we daar niet meteen op hebben ingezet."

Was er een plan, indien de wind richting Moretusburg stond?

Umicore: "Wij hebben zeker en vast plannen. Al begrijp ik dat dit voor jullie nu misschien niet zo lijkt. We zijn een Seveso-bedrijf en moeten dus voorbereid zijn op tal van noodscenario's. Wij hebben van al onze installaties risicoanalyses. We krijgen ook regelmatige controles van de overheid. We hebben dus weldegelijk plannen. We doen er ook alles aan om deze steeds verder te optimaliseren."

Is er dan geen rookdetectie of een sproei-installatie aanwezig?

Umicore: “Niet overal. Niet alle plaatsen hebben sprinklers en rookdetectie. Wij doen zelf risicoanalyses om te kijken waar er rookdetectie moet komen. Maar het is niet overal mogelijk. Rook is vaak een deel van ons proces, we zouden dus heel wat foute meldingen krijgen. In sommige stappen van ons productieproces zouden sprinklers (water) ook gevaarlijk kunnen zijn. Omdat het water zou kunnen reageren met andere stoffen of tot een ontploffing leiden.”

Kan het gebouw (loodraffinaderij) niet verplaatst worden naar de overkant van de site?

Umicore: “We hebben dit zelf ook al bekeken. Waarom doen we dat dan niet? Omdat het een heel grote en complexe installatie betreft waardoor dat niet zomaar mogelijk is. Moest het om een kleine installatie gaan, was het een ander verhaal.”

Nu lag de productie stil. Indien de productie wel in volle gang is, wat zou dat de omvang en de impact van de brand geweest zijn?

Umicore: “Dat kunnen we niet exact bepalen. In dit geval zou er naar alle waarschijnlijkheid een grotere impact zijn geweest, hoeveel exact is moeilijk in te schatten.”

Waar was de wijkverpleegkundige? Is ze gecontacteerd? Zij had hier een actieve rol kunnen spelen.

Umicore: “Tijdens het incident was het moeilijk om haar een rol te geven. Het is niet verantwoord om haar op dat moment de wijk in te sturen terwijl de brandweer iedereen vraagt om binnen te blijven. Haar toegevoegde waarde bij dit incident zit hem vooral in de bezorgdheden en ideeën van de mensen in Moretusburg te verzamelen, deze tot bij ons te brengen en hierover in overleg te gaan.”

Had de wijkverpleegkundige in de crisis cel moeten zitten?

Brandweer: “Het gegeven van een wijkverpleegkundige is voor ons vrij nieuw gegeven. We hebben hier nog niet veel ervaring mee, er zijn maar enkele wijken in Antwerpen die hierover beschikken. Maar het is voor ons zeker een extra troef en kanaal naar de mensen toe. Maar wij nemen die les zeker mee.”

Is er door de Schansstraat gereden door de brandweer en politie?

Brandweer: “De brandweer is door de Schansstraat gereden met hun meettoestel. Politie niet, zij hebben geen meettoestellen bij om te meten welke stoffen de rookwolk met zich meebrengt. Ook hier geldt hetzelfde als voor de wijkverpleegkundige; wij stellen hen niet bloot aan eventuele gevaren wanneer we vragen aan de buurtbewoners om binnen te blijven en ramen en deuren te sluiten.

Ik was hier vorige keer ook, wij hebben toen duidelijk laten verstaan dat we graag een alarm willen. Waarom is dat er niet?

Brandweer: “De beslissing om Seveso-alarmen weg te halen, is er een van de overheid. De alarmen zelf zijn ook weggehaald. Met het geluid van een sirene kunnen we ook weinig doen. Hoe weten wij dat jullie de juiste beslissing nemen als jullie een alarm horen? Wij hebben al verschillende opties bekeken. Een pasklare oplossing is er op dit moment niet.”

BE-alert is niet ideaal. Veel mensen hebben geen smartphone.

Brandweer: “Je hebt voor BE-alert geen smartphone nodig. Je kan deze berichten ook op een gewoon mobiel toestel ontvangen. Je hebt enkel eenmalig een internetverbinding nodig om je te registreren.”

Hoe bepaalt BE-alert wie er verwittigd wordt?

Brandweer: “BE-alert is gebonden aan de adressen waarop u zichzelf bent geregistreerd. Na inschatting van het incident wordt een straal genomen. Alle mensen die zich op een adres binnen die straal hebben ingeschreven, krijgen dat een alert via sms.”

Kan er niets extra komen naast BE-alert?

Brandweer: “We zullen samen met het bedrijf kijken of er een andere oplossing kan zijn voor deze wijk. We kunnen niets garanderen maar gaan dit zeker bekijken.”

Heeft de brandweer ook metingen uitgevoerd?

Brandweer: “Ja, de brandweer zet ook meetploegen in. Deze werden ingezet in de benedenwindse richting, waar de rook naartoe gaat. Er zijn stalen genomen en 's nachts werden die geanalyseerd.”

Is het de normale procedure om eerst de interne brandweer ter verwittigen en pas nadien de 112 brandweer erbij te laten komen? Waarom worden deze niet samen verwittigd?

Umicore: “De wet schrijft voor dat grote bedrijven een eigen interne brandweer hebben. Ook heeft elke dienst mensen die zijn opgeleid om kleine blusmiddelen te bedienen. De interne brandweer moet steeds eerst een inschatting maken vooraleer de externe brandweer wordt verwittigd.

Vorige keer was er ontploffingsgevaar. Hoe reëel was het ontploffingsgevaar nu?

Brandweer: “Het brandde deze keer in een andere installatie. Zoals bij elke brand wordt er eerst geprobeerd om het vuur in te sluiten zodat het zich niet verder kan verspreiden. Er was voldoende ruimte om veilig te kunnen werken. Er werd voortdurend gemeten naar warmte en er werd op geen enkel moment gevaar ontploffingsgevaar vastgesteld.